

Kamil Kaszubski

Odczaruj niemiecki w **100** dni

ALTENBERG

Spis treści

STRONA	DZIEŃ	
6		Ten kurs jest dla Ciebie, jeśli...
11	1	(Nie)typowe sposoby, żeby się witać i żegnać po niemiecku
14	2	<i>Ja chcę, ty chcesz, my chcemy</i> , czyli odmiana czasownika przez osoby (oraz sekret poliglotów)
18	3	Przydatne zwroty na start
22	4	Pytasz czy stwierdzasz? Słówka pytające, cz. 1
25	5	Zamawiamy małą czarną
28	6	<i>Der, die, das</i> po naszymu
33	7	Przydatne zwroty z <i>sein</i> – „być”
35	8	Przeczenie <i>nicht</i>
38	9	Przydatne zwroty z <i>haben</i> – „mieć”
41	10	<i>Kein i keine</i> , czyli o przeczeniach ciąg dalszy...
44	11	Opowiedz o sobie
47	12	Praca
50	13	Wiek i liczby
53	14	<i>Wer ist das?</i> , czyli przedstawianie ludzi
56	15	<i>Das</i> czy... <i>es</i> , czyli „to” czy... „to”?
59	16	<i>Wie ist das Wetter?</i> – „Jaka jest pogoda?”
62	17	Zasada kanapki, czyli zdanie z dwoma czasownikami
65	18	<i>Das Geld</i> , czyli pieniądze
68	19	<i>Wo?</i> vs. <i>Wohin?</i> , czyli „gdzie?” i „dokąd?”
70	20	Zwroty w taksówce i w autobusie
73	21	Polecenia
76	22	Jak pytać o drogę i podawać kierunek?
79	23	Pory dnia
82	24	<i>Hier</i> czy <i>her</i> ?
85	25	<i>Dort</i> czy <i>dorthin</i> (oraz <i>da</i> i <i>dahin</i>)?
87	26	Wszystko, co musisz wiedzieć o czasownikach rozdzielnie złożonych
91	27	11 ważnych czasowników rozdzielnie złożonych w zdaniach
94	28	Dni tygodnia
98	29	Jak zbudować zdanie, cz. 1 – szyk przestawny
102	30	„Zawsze”, „nigdy”, „czasami” – jak to powiedzieć?
105	31	Liczba mnoga
109	32	Idziemy na zakupy
113	33	<i>Viel</i> czy <i>viele</i> , czyli „dużo” czy „wiele”?
116	34	<i>Wenig, ein wenig</i> i <i>wenige</i>
119	35	W piekarni, w mięsny, na targu oraz <i>ich hätte gern</i>
122	36	<i>Die äußere Erscheinung</i> , czyli wygląd zewnętrzny
125	37	Stopniowanie przymiotników i przysłówków
128	38	To pachnie, to smakuje, to wygląda – czyli jak opisywać zmysły?
131	39	Jak powiedzieć, że coś lub kogoś lubimy i kochamy?
135	40	Moim zdaniem... czyli wyrażanie opinii
139	41	<i>Mich, dich, uns...</i> – zaimki osobowe w bierniku
143	42	<i>Einen, keinen, den</i> – rzeczowniki w bierniku
149	43	Spotkania, cz. 1
153	44	Spotkania, cz. 2
156	45	Jak mówić o czasie?
160	46	Co to znaczy, że słowo łączy się z biernikiem?
163	47	Jak Niemcy skracają słowa?
166	48	Zamawianie jedzenia i smaki
170	49	Kiedy nie używać rodzajnika, czyli napoje, naczynia i deser
173	50	Posiłki, zwroty przydatne przy stole i desery

STRONA	DZIEŃ	
176	51	<i>Es gibt</i> – co to znaczy i zastosowanie
181	52	<i>Reflexive Verben</i> , czyli czasowniki zwrotne, cz. 1
185	53	<i>Mir, dir, Ihnen...</i> czyli zaimki osobowe w celowniku
189	54	<i>Dem, der...</i> – odmiana rzeczowników w celowniku
193	55	Ubrania, czasownik <i>gefallen</i> i pułapki językowe
196	56	W sklepie odzieżowym, określanie materiału
199	57	<i>Reflexive Verben</i> , czyli czasowniki zwrotne, cz. 2
202	58	Co to znaczy, że słowo łączy się z celownikiem?
206	59	Jak Niemcy skracają słowa w celowniku?
209	60	<i>Zu</i> czy... <i>in</i> ? A może <i>auf</i> ?
213	61	Dom, pomieszczenia, <i>in</i> czy <i>im</i> ?
216	62	Miejsca w mieście
220	63	Określanie, czym jedziemy i czym coś robimy
223	64	<i>Wessen, von, gehören</i> , czyli jak powiedzieć, co do kogo należy?
226	65	<i>Mein, dein, sein...</i> – mój, twój, jego...
230	66	<i>Mein, dein, sein...</i> czyli zaimki dzierżawcze w bierniku i celowniku
237	67	Czas przyszły – <i>werden</i>
241	68	„Będę” i „będę mieć” – jak to powiedzieć?
244	69	Jutro, pojutrze, za dwa dni
247	70	Czas przyszły vs. teraźniejszy, czyli różne sposoby wyrażania przyszłości
250	71	Urlop, wyjazd w góry, nad morze (+ przyimki <i>an</i> i <i>nach</i>)
254	72	Pory roku, miesiące, święta
257	73	<i>Einladen</i> , czyli jak zapraszać (+ zwroty na urodziny)
260	74	Emocje i uczucia
264	75	Lekarz i zdrowie
267	76	W aptecce
270	77	Wprowadzenie do czasu przeszłego
273	78	Czas przeszły prosty – <i>war, hatte</i>
278	79	Czas przeszły prosty – czasowniki modalne i inne
284	80	Perfekt: czas przeszły złożony z <i>sein</i>
289	81	25 najważniejszych czasowników z <i>sein</i> , cz. 1
292	82	25 najważniejszych czasowników z <i>sein</i> , cz. 2
295	83	Perfekt: czas przeszły złożony z <i>haben</i>
300	84	15 często używanych czasowników z <i>haben</i>
303	85	13 czasowników bez <i>ge-</i> w czasie przeszłym
306	86	14 najważniejszych czasowników nieregularnych z <i>haben</i>
310	87	13 czasowników rozdzielnie złożonych z <i>haben</i>
313	88	9 czasowników zwrotnych z <i>haben</i>
316	89	Podchwytliwe słowa w czasie przeszłym
319	90	W zeszłym tygodniu, dwa dni temu...
322	91	<i>Dürfen</i> vs. <i>können</i>
325	92	<i>Man darf</i>
328	93	Kiedy dodawać <i>zu</i> ?
332	94	Co znaczy <i>darán, davon, woran, wovon...</i> ?
335	95	Szyk końcowy
340	96	Pytasz czy stwierdzasz? + słówka pytające, cz. 2
344	97	<i>Dass</i> czy <i>damit</i> ?
347	98	<i>Um... zu...</i> vs. <i>damit</i>
351	99	Partykuły, czyli słowa wyrażające emocje
355	100	Przydatne zwroty
360		Brawo TY!
361		Ściągą
371		Rozwiązania quizów

Der, die, das po naszymu

W tej lekcji wyjaśnimy sobie w zrozumiały sposób, o co chodzi z rodzajnikami – *der, die, das* – po co one są i jak ich używać w mistrzowski sposób. A sprawa jest prostsza, niż mogłoby się wydawać – do dzieła!

Rzeczowniki

W poprzednich lekcjach zajmowaliśmy się głównie czasownikami, czyli słowami określającymi aktywności, jak *essen* – jeść, *trinken* – pić itd.

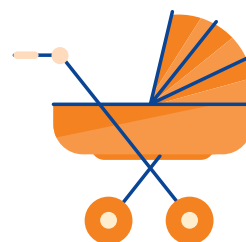
W dzisiejszej lekcji dla odmiany zajmiemy się rzeczownikami, czyli słowami, które określają ludzi, rzeczy i zwierzęta, np. *kobieta, dom* oraz *kot*.

Płeć rzeczownika

Rzeczowniki w językach polskim i niemieckim mają rodzaj, czyli gramatyczną płeć. Na przykład męczyzna to *on*, kobieta to *ona*, a dziecko to *ono*.

O ile w przypadku mężczyzny, kobiety i dziecka mowa jest o prawdziwej płci, to w przypadku rzeczy – już niekoniecznie. Na przykład w języku polskim *stół* to *on*, *lampa* to *ona*, a *auto* to *ono*. Dlatego właśnie użyłem powyżej terminu płeć gramatyczna – bo zarówno Polacy, jak i Niemcy widzą świat, tak jakby wszystkie rzeczowniki (rzeczy, ludzie i zwierzęta) miały jakąś płeć – były rodzaju męskiego, żeńskiego i nijakiego.

Niemcy przed rzeczownikami stawiają najczęściej **rodzajniki** *ein, eine albo der, die, das*. Rodzajniki pozwalają:

1 określić płeć rzeczownika (inne rodzajniki postawimy przed rzeczownikami rodzaju żeńskiego, inne przed rzeczownikami rodzaju nijakiego i jeszcze inne przed rzeczownikami rodzaju męskiego).

2 określić to, czy informujemy o czymś po raz pierwszy, czy mówimy o znanej rozmówcy rzeczy.

3 deklinować rzeczowniki – czyli je odmieniać. Zauważ, że po polsku mówimy *Idę do tej kobiety*, ale *Jestem z tą kobietą*, ewentualnie *Daję coś tej kobiecie*. Taka odmiana: *kobiety, kobietą, kobiecie* – fachowo nazywa się odmianą przez przypadki lub deklinacją. Jednak powoli – tą odmianą zajmiemy się w lekcjach 41, 42 oraz 53, 54. Już teraz jednak zdradzę, że niemiecka odmiana jest prostsza od polskiej, bo Niemcy mają znacznie mniej przypadków.

Rzadko będziemy mieli sytuację, gdy przed słowem nie będzie żadnego rodzajnika. Innymi słowy najczęściej kwestią nie jest to, czy rodzajnika użyć, tylko raczej jakiego rodzajnika użyć. A to już wyjaśniam:

Rodzajniki nieokreślone – *ein, eine i ein*

Przed rzeczownikami rodzaju nijakiego i męskiego stawiamy rodzajnik *ein*, który dosłownie znaczy odpowiednio „jedno” i „jeden”. Przed rzeczownikami rodzaju żeńskiego stawiamy rodzajnik *eine*, który znaczy dosłownie „jedna”. Rodzajników *ein, eine i ein* zazwyczaj w ogóle nie tłumaczy się na język polski, a jeśli już to najczęściej właśnie jako „jeden”, „jedna”, „jedno”, ewentualnie „jakiś”, „jakaś”, „jakieś”.

Niemniej jednak trzeba zapamiętać, że Niemcy nie mówią po prostu *kobieta*, ale właśnie dosłownie „jedna kobieta”. Nie mówią też po prostu *dziecko* i *mężczyzna*, ale dosłownie „jedno dziecko” i „jeden mężczyzna”.

ein Mann – (jeden) mężczyzna
ein Tisch – (jeden) stół

eine Frau – (jedna) kobieta
eine Lampe – (jedna) lampa
ein Kind – (jedno) dziecko
ein Auto – (jedno) auto

Rodzajników *ein, eine i ein* używamy:

❶ kiedy mówimy naszemu rozmówcy po raz pierwszy o jakimś rzeczowniku, o istnieniu którego on wcześniej nie wiedział.

Ich habe ein Kind. – Mam dziecko. (Informujemy naszego rozmówcę po raz pierwszy, że mamy dziecko, nasz rozmówca wcześniej o tym nie wiedział.)

❷ Kiedy określamy, czym jest dana osoba lub rzecz, albo gdy mówimy, że coś jest przedstawicielem jakiegoś rodzaju rzeczy. Na przykład, gdybyśmy pokazywali dziecku czekoladę i chcieli wyjaśnić, jak „to coś” się nazywa, powiemy:

Das ist eine Schokolade. – To jest czekolada.

Das ist ein Kleid. – To jest sukienka. (Kobieta wyjaśnia mężczyźnie, że „to coś”, co ma na sobie, to nie „*ein Rock* – spódnica”, tylko „*ein Kleid* – sukienka”.)

Rodzajniki określone – *der, die, das*

Rodzajniki *der, die, das* można przetłumaczyć dosłownie na język polski jako „ten”, „ta”, „to”.

Przed rzeczownikami rodzaju męskiego stawiamy *der*:

der Mann – ten mężczyzna
der Tisch – ten stół

Przed rzeczownikami rodzaju żeńskiego stawiamy *die*:

die Frau – ta kobieta
die Lampe – ta lampa

Przed rzeczownikami rodzaju nijakiego stawiamy **das**:

das Kind – to dziecko
das Auto – to auto

W porządku – wiesz już, że przed rzeczownikami możemy postawić **der**, **die**, **das**, zastanawiasz się pewnie teraz: „Tylko po co?”. Odpowiedź brzmi – z tego samego powodu, dla którego w języku polskim używamy słów *ten*, *ta*, *to*. Dzięki nim nasz rozmówca wie, że odnosimy się do jakiejś konkretnej osoby, zwierzęcia albo rzeczy i jest dla niego jasne, o co nam w istocie chodzi.

Najłatwiej zrozumieć stosowanie rodzajników określonych **der**, **die**, **das**, jeśli użyjemy tych rodzajników w zdaniach wraz z rodzajnikami nieokreślonymi **ein**, **eine**. Zobaczmy przykład krótkiej konwersacji. Wyobraź sobie, że pokazujesz dziecku obrazek, na którym jest pies:

Das ist ein Hund. – To jest pies. (W tym zdaniu tłumaczymy naszemu rozmówcy, że to zwierzątko, na które patrzy, jest przedstawicielem grupy rzeczowników, jaką są psy. Mówiąc prościej – że to, na co patrzy, to coś takiego jak **ein Hund** – pies.)

Der Hund ist groß. – Ten pies jest duży. (W tym zdaniu mówimy już o tym konkretnym psie z obrazka. Nasz rozmówca już wie, że nie chodzi nam o każdego psa na kuli ziemskiej, tylko o tego konkretnego psa. Dlatego właśnie po polsku mówimy *ten pies*, a po niemiecku **der Hund**.)

Zobaczmy kolejny przykład:

Ich will eine Lampe kaufen. – Chcę kupić lampę. (W tym zdaniu po raz pierwszy informujemy naszego rozmówcę, że chcemy kupić coś takiego jak lampa – nie odnosimy się tutaj do żadnej konkretnej lampy, po prostu chcemy kupić coś takiego jak **eine Lampe** – lampę.)

Die Lampe muss schön sein. – Ta lampa musi być ładna. (Mówiąc **die Lampe** – **ta lampa**, komunikujemy naszemu rozmówcy, że ta konkretna lampa, o której nasz rozmówca już wie z poprzedniego zdania (**ta**, którą chcemy kupić) – że dokładnie **die Lampe** – **ta lampa** musi być ładna.)

I jeszcze jeden przykład. Wyobraź sobie rozmowę dwóch kobiet, podczas której jedna informuje drugą:

Ich habe ein Kind. – Mam dziecko. (Tutaj informujemy naszego rozmówcę, po raz pierwszy, że w ogóle mamy jakieś dziecko – nasz rozmówca tego nie wiedział.)

Das Kind ist sehr klug. – To dziecko jest bardzo mądre. (W tym zdaniu mówimy **das Kind** – **to dziecko**, bo nasz rozmówca już wie, że chodzi o to konkretne dziecko, o posiadaniu którego poinformowaliśmy go w poprzednim zdaniu.)

Podsumowanie

Zbierzmy sobie wszystkie te informacje raz jeszcze. Rzeczowniki to słowa określające rzeczy, ludzi i zwierzęta.

Wszystkie rzeczy, ludzie, zwierzęta mają płeć gramatyczną. Oznacza to, że wszystkie rzeczowniki rodzaju męskiego zastąpimy słowem **er** – **on**. Wszystkie rzeczowniki rodzaju żeńskiego zastąpimy słowem **sie** – **ona**. A wszystkie rzeczowniki rodzaju nijakiego zastąpimy słowem **es** – **ono**.

Gdy mówimy rozmówcy po raz pierwszy o jakimś rzeczowniku, o istnieniu którego on nie wiedział, lub gdy mamy na myśli przykładowy egzemplarz jakiegoś typu rzeczowników, używamy rodzajników **ein** i **eine**. Rodzajników tych na język polski zazwyczaj się nie tłumaczy, ale w niemieckim przeważnie trzeba ich użyć.

Gdy mówimy o tym konkretnym rzeczowniku i nasz rozmówca wie, co mamy na myśli, używamy rzeczowników **der** – **ten**, **die** – **ta**, **das** – **to**:

ein Mann – (jeden) mężczyzna
der Mann – **ten** mężczyzna

eine Frau – (jedna) kobieta
die Frau – **ta** kobieta

ein Kind – (jedno) dziecko
das Kind – **to** dziecko

Na co uważać i jak to zapamiętać?

Nierzadko będzie tak, że jakiś rzeczownik w języku niemieckim ma inną płeć niż jego odpowiednik w języku polskim. Na przykład rzeczownik *bank* w języku polskim jest rodzaju męskiego – o banku powiemy, że jest to *on*:

Ten bank jest otwarty.
On jest otwarty.

Natomiast w języku niemieckim rzeczownik **Bank** jest rodzaju żeńskiego – czyli o banku powiemy, że to... *ona*:

Die Bank ist geöffnet. – Ten bank jest otwarty. (dosł. „Ta bank jest otwarta.”)
Sie ist geöffnet. – dosł. „Ona jest otwarta”.

Podobnie jest z wieloma innymi rzeczownikami, na przykład ryba w języku polskim to „ona”, czyli rodzaj żeński, natomiast w języku niemieckim „der Fisch” to „on”, czyli rodzaj męski.

Dlatego właśnie rzeczowników w języku niemieckim trzeba uczyć się od razu z rodzajnikami.

Jak nauczyć się używania rodzajników?

Jeśli pozwolisz, dam Ci dwie wskazówki, które dla tysięcy osób, którym pomogłem do tej pory nauczyć się różnych języków, były *game changerami* – tzn. niesamowicie ułatwiły im naukę rodzajników:

❶ Najszybszym sposobem, żeby nie tylko zapamiętać rodzajnik w przypadku danego słowa, lecz co ważniejsze – żeby nauczyć się płynnie używać rodzajników podczas rozmowy, jest:

● zapamiętywanie całych zdań (zamiast słówek), w których użyto poprawnych rodzajników. Dzięki temu zapamiętasz i rodzajnik, i jego odmianę,

● jak najczęstsze słuchanie, czytanie i mówienie po niemiecku – dzięki temu naturalnie zapamiętasz rodzajniki. To trochę jak z pływaniem – trudno oczekiwać, że nauczysz się pływać, jeśli nie wejdiesz do wody. Tak samo trudno oczekiwać, że nauczysz się poprawnie używać rodzajników, jeśli nie będziesz ich stosować podczas rozmów. Zatem praktykuj jak najwięcej.

2 Mimo że o rodzajnikach dowiadujemy się zazwyczaj na samym początku nauki niemieckiego, to czego byśmy nie robili, nasze mózgi swobodnego i poprawnego ich używania uczą się zazwyczaj dopiero jako jednej z ostatnich rzeczy w tym języku. Z punktu widzenia akwizycji, czyli przyswajania sobie języka, dla naszego mózgu znacznie ważniejsze jest opanowanie tego, jak zbudować zdanie i się porozumieć niż rodzajniki. Oznacza to, że w pewnym momencie będziesz już dość swobodnie mówić po niemiecku i ten język rozumieć, ale wciąż możesz robić błędy w rodzajnikach (używać nie tego, co trzeba, zapominać w ogóle o ich użyciu itp.). Jednak nawet jeśli zrobisz błąd, Niemcy i tak Cię zrozumieją (tak samo jak my zrozumiemy kogoś, kto zamiast mówić: *Ten dom jest ładny*, powie: *Ta dom jest ładny*). Zaakceptuj ten fakt już teraz i używaj języka niemieckiego bez presji, że zrobisz błąd w rodzajniku. Absolutnie wszyscy uczący się je robią, dlatego więc ty miałbyś ich nie popełniać? **Daj sobie czas.**

I to tyle. Z czasem dzięki systematycznemu zapamiętywaniu zdań, zwrotów i posługiwaniu się językiem w praktyce zaczniesz używać rodzajników coraz poprawniej... i poprawniej... i poprawniej... aż w końcu przyjdzie taki moment, że będziesz używać ich poprawnie. Tak będzie z każdym, kto w odpowiedni sposób uczy się języka. Obiecuję.

Quiz

Bo ćwiczenie czyni mistrza!

1. Przetłumacz na język polski.

1. Das ist eine Schokolade. –
2. Das ist ein Kleid. –
3. Das Kind ist sehr klug. –
4. Die Bank ist geöffnet. –

2. Uzupełnij zdania.

1. Das ist . – To jest **pies**.
2. ist groß. – **Ten pies** jest duży.
3. Ich will kaufen. – Chcę kupić **lampę**.
4. Sie ist . – Ona jest **otwarta**.

3. Przetłumacz na język niemiecki.

1. (jedna) lampa –
2. ta lampa –
3. (jedno) auto –
4. to auto –
5. (jeden) mężczyzna –
6. ten mężczyzna –

Zasada kanapki, czyli zdanie z dwoma czasownikami

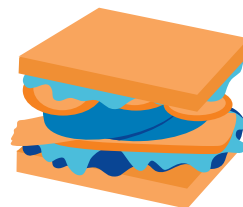
W tej lekcji poznamy jedną z najważniejszych zasad budowania zdań po niemiecku – zasadę kanapki. Tylko nie szukaj w internecie „zasady kanapki”, bo to nie jest fachowy termin – sam wymyśliłem tę nazwę, ponieważ dość dobrze obrazuje to, czego się dziś nauczymy, a dzięki temu wszystko będzie łatwiej zapamiętać.

Krótką powtórka

Zasada kanapki dotyczy zdań z dwoma czasownikami. Przypominam, że czasownik to słowo, które opisuje jakąś aktywność np. **wollen** – **chcieć**, **essen** – **jeść**, **machen** – **robić** itd.

Zasada kanapki

Zasada kanapki brzmi następująco: jeśli w niemieckim zdaniu mamy dwa czasowniki – ten drugi postawimy na końcu zdania (pomijając wyjątkowe sytuacje, ale o nich innym razem). Oznacza to, że pozostałe słowa w zdaniu wsadzimy między te dwa czasowniki, podobnie jak wsadzamy ser, pomidora i sałatę między dwie kromki chleba – stąd też nazwa **zasada kanapki**.

Zobaczmy zasadę kanapki w akcji. Wyobraź sobie, że robisz kanapkę z serem i sałatą.

W zdaniu obok mamy dwa czasowniki (nasze dwie kromki chleba): **wollen** – **chcieć** i **essen** – **jeść**.

Ich **will** (...) **essen**. – (Ja) **chcę** (...) **zjeść**.

Zgodnie z zasadą kanapki, jeśli chcielibyśmy dodać jakieś słowa do tego zdania, w większości przypadków wsadzimy je między te dwa czasowniki, niczym ser między dwie kromki chleba. Dodajmy więc słowo **jetzt** – **teraz**:

Ich **will** **jetzt** **essen**. – (Ja) **chcę** **teraz** **zjeść**.

Dodajmy teraz kolejne słowo, np. **ein Sandwich** – **kanapkę**. Zgodnie z naszą zasadą kanapki to słowo wstawimy między nasze dwie czasownikowe kromki chleba:

Ich **will** **jetzt** **ein Sandwich** **essen**. – dosł. „Ja **chcę** **teraz** **kanapkę** **zjeść**”.

Zobaczmy kolejny przykład – w trzech zdaniach obok będziemy za każdym razem dodawać słowa i za każdym razem wsadzimy je między dwa czasowniki – między **müssen** – musieć i **gehen** – iść:

Wir **müssen** (...) **gehen**. – Musimy (...) iść.
Wir **müssen** **schon** **gehen**. – Musimy już iść.
Wir **müssen** **schon nach Hause** **gehen**. – dosł. „Musimy już do domu iść”.

I jeszcze jeden przykład – tym razem zarezerwujemy stolik na romantyczną kolację w restauracji:

Kann ich (...) **reservieren**? – Czy mogę (...) zarezerwować?
Kann ich **einen Tisch** **reservieren**? – dosł. „Czy mogę stolik zarezerwować?”
Kann ich **einen Tisch für zwei Personen** **reservieren**? – dosł. „Czy mogę stolik dla dwóch osób zarezerwować?”

Nie ma znaczenia, ile słów dodamy, wciąż będziemy wsadzać te słowa między nasze dwie czasownikowe kromki chleba:

Kann ich **für diesen Samstag einen Tisch für zwei Personen** **reservieren**? – dosł. „Czy mogę na tę sobotę stolik dla dwóch osób zarezerwować?”

TEKAMOŁO, czyli kolejność słów w niemieckim zdaniu

Jeśli zastanawiasz się, czy w kanapce najpierw podać czas, a potem miejsce, czy może najpierw miejsce, a potem czas – warto zapamiętać akronim TEKAMOŁO. Obrazuje on poprawną kolejność słów w kanapce:

TE: temporal (**wann?** – kiedy?) – czas, np. **morgen** – jutro

KA: kausal (**warum?** – dlaczego? / **aus welchem Grund?** – z jakiego powodu?) – powód, np. **wegen eines Meetings** – w związku ze spotkaniem

MO: modal (**wie?** – jak? / **auf welche Art und Weise?** – w jaki sposób?) – sposób, np. **mit dem Auto** – samochodem

LO: lokal (**wo?** – gdzie?) – miejsce, np. **nach Berlin** – do Berlina

Ich will **morgen** **wegen eines Meetings** **mit dem Auto** **nach Berlin** fahren. –
Chcę **jutro** **w związku ze spotkaniem** **samochodem** do Berlina jechać.

Słówka pytające a zasada kanapki

Zasada kanapki nie dotyczy słówek pytających, np.: **was?** – co?, **um wie viel Uhr?** – o której godzinie?, **wann?** – kiedy?, **wohin?** – dokąd?, **warum?** – dlaczego? itp. Powód jest prosty – od tych słówek zazwyczaj zaczniemy nasze pytanie, zarówno po polsku, jak i po niemiecku:

Möchtest du **trinken**? – Chciałabyś się napić?
Was **möchtest** du **trinken**? – Czego chciałabyś się napić?

Niemieckie pytanie zaczynamy od **was?** – co?, podobnie jak to jest w języku polskim.

Willst du **ein Sandwich** **essen**? – Chcesz kanapkę zjeść?
Womit **willst** du **ein Sandwich** **essen**? – Z czym chcesz kanapkę zjeść?
Musst du **morgen in die Stadt** **gehen**? – dosł. „Musisz jutro do miasta iść?”
Warum **musst** du **morgen in die Stadt** **gehen**? – dosł. „Dlaczego musisz jutro do miasta iść?”

Łatwy sposób na zapamiętanie zasady kanapki

Najprostszym sposobem, żeby zapamiętać poprawną kolejność słów w języku niemieckim, jest zapamiętywanie całych zdań po niemiecku. Dzięki temu przyswoisz sobie gramatykę w całkiem naturalny sposób. A żeby było łatwiej, te zdania możesz sobie tłumaczyć dosłownie, czyli z taką kolejnością słów, jaką mają w niemieckim zdaniu. Na przykład, jeśli masz zdanie:

Ich **will** einen Kaffee **trinken**.

Zamiast tłumaczyć je na poprawny szyk zdania polskiego *Chcę wypić kawę* przetłumacz je sobie **słowo po słowie i zapamiętaj tak, jak mówią to Niemcy**, czyli:

Ich **will** **einen Kaffee** **trinken**. –
dosł. „Ja **chcę kawę wypić**”.

Im więcej takich zdań zapamiętasz, tym bardziej naturalna i tym łatwiejsza będzie dla Ciebie taka budowa zdania. A po pewnym czasie przyzwyczaisz się do tej nieco innej kolejności słów i będziesz się nią bawić niczym klockami domina, które również możemy stawiać w różnej kolejności.

A okazji do tego będzie mnóstwo, bo większość zdań z dwoma czasownikami będzie zbudowana zgodnie z zasadą kanapki. O czym przekonasz się już w następnej lekcji.

Quiz

Bo ćwiczenie czyni mistrza!

1. Przetłumacz na język polski.

1. Wir müssen morgen gehen. –

2. Was möchtest du trinken? –

3. Ich will einen Kaffee trinken. –

4. Kann ich einen Tisch reservieren? –

5. Warum? –

2. Uzupełnij zdania.

1. Kann ich einen Tisch _____ reservieren? – dosł. „Czy mogę stolik **dla dwóch osób** zarezerwować?”

2. Ich will morgen _____ fahren. – dosł. „Chcę jutro **do Berlina** jechać”.

3. _____ willst du ein Sandwich essen? – dosł. „**Z czym** chcesz kanapkę zjeść?”

4. Aus welchem _____? – Z jakiego **powodu**?

5. Was möchtest du _____? – Czego chciałabyś się **napić**?

3. Przetłumacz na język niemiecki.

1. dosł. „Ja chcę kanapkę zjeść”. –

2. dosł. „Dlaczego musisz jutro do miasta iść?” –

3. w związku ze spotkaniem –

4. kiedy? –

5. gdzie? –